

Goliatmusseron

Tricholoma matsutake

Rödlistekategori: Sårbar (VU)

Fotograf: Michael Krikorev

Varför är goliatmusseron rödlistad?

Goliatmusseronen påträffas nästan bara i gamla tallskogar på sandiga marker. Den förefaller ha mycket svårt att återetableras efter avverkning och har i princip aldrig påträffats i skogar som uppkommit efter kalavverkning. I takt med äldre lämpliga tallskogar avverkas minskar därför mängden lämpliga miljöer. Sedan 1960 bedöms arealen ha minskat med mer än 30 % och i motsvarande mängd bedöms goliatmusseron ha minskat. Minskningen är idag pågående och fortsätter.

Ekologi

Goliatmusseronen bildar mykorrhiza och växer i symbios med tall. Den finns framförallt i norra Sverige och växer där huvudsakligen i lav- och lingontallskog på mager och framförallt sandig mark. I samma miljö växer många andra rödlistade mykorrhizasvampar som t. ex blåfotad taggsvamp, tallgråticka, lammticka, tallrisk, lakritsmusseron, jättemusseron, samt motaggsvamp och flera arter korktaggsvampar. I södra Sverige förekommer goliatmusseronen sällsynt i hållmarkstallskog.

Goliatmusseronens markmycel kan bli mycket gammalt, många decennier och förmodligen flera hundra år. Potentiellt kan ett markmycel, en svampindivid, leva lika länge som det finns tallskog på en och samma plats. Ett svampmycel motsvarar en genetiskt unik individ och blir förmodligen ofta i storleksordningen upp till 100 kvadratmeter, d.v.s. alla näraliggande frukt-kroppar tillhör som regel samma svampindivid.

Goliatmusseron är en av världens dyraste matsvampar och mycket uppskattad och eftertraktad i framförallt Japan. De senaste 15 åren har intresset för att plocka goliatmusseronen ökat kraftigt i Sverige. I mindre omfattning har också färsk och nyplockad svamp börjat exporteras till Japan.

Plockning av fruktkropparna skadar inte på något sätt svampen. Men av hänsyn kan det vara bra att generellt lämna några fruktkroppar för att gynna svampens möjligheter att sprida sina sporer.

Hotfaktorer

Goliatmuseronen minskar därför att dess skogsmiljö, kontinuitetsskogar av tall på sandiga marker, fortlöpande avverkas och minskar i areal. Skogsgödsling är ett potentiellt hot eftersom många mykorrhizasvampar i näringsfattiga skogar påverkas negativt av en ökad tillgänglighet av kväve. Kalavverkning är dock ett större hot mot goliatmuseronen, och som regel är de skogar där goliatmuseronen finns inte intressanta för gödsling.

Åtgärder

Skogar där goliatmuseronen förekommer bör inte kalavverkas. De mest värdefulla skogarna bör få ett långsiktigt skydd eller någon form av naturvårdsinriktad förvaltning. För att i viss mån förbättra situationen för goliatmuseron vid normal skogsskötsel måste man vara noggrann och lämna hänsynsträd, helst på de platser där fruktkroppar har påträffats. Det skulle vara ännu bättre för goliatmuseronen, och alla andra mykorrhizasvampar som främst förekommer i kontinuitetsskogar, med någon form av hyggesfritt skogsbruk där marken hela tiden tillåts vara bevuxen med träd.